

A HTMT HÍREI

Domus 25: Budapest

A Magyar Tudományos Akadémia 25 évvel ezelőtt, 1997-ben indította el a Domus Hungarica Scientiarum et Artium ösztöndíjprogramot. Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság és a Domus Kuratórium a negyedszázados ösztöndíjprogramot a határon túli területeken és Budapesten is konferenciák szervezésével ünnepli. [...] Domus 25 budapesti ünnepére november 28. [hétfőn] 9.00 – 13.00 óra között, a Magyar Tudományos Akadémia Székházában (1051 Budapest, Széchenyi tér 9.) kerül sor. Köszöntőt mond: Freund Tamás, az MTA elnöke, Kocsis Károly, az MTK EB elnöke. Visszaemlékeznek Glatz Ferenc, az MTA korábbi elnöke, illetve Paládi-Kovács Attila, a Domus kuratórium korábbi elnöke. Az elmúlt 25 év eredményeiről Kontra Miklós, a Domus kuratórium elnöke fog beszédet mondani. Az elmúlt 25 év legsikeresebb Domus ösztöndíjasainak kiténtetésére is sor kerül. A kiténtetések átadását követően a Domus ösztöndíjasok előadásai és Poszter kiállítás következik...”
Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Migráció és Mobilitás

Kiss Lajos Néprajzi Társaság szervezésében, 2022. november 26. 10.00-14.00 óra között kerül sor a Migráció és mobilitás kutatás című konferenciára. Az esemény helyszíne a topolyai művelődési otthon (Fő utca 12). A konferencia témái: A térség népességének a demográfiai folyamatai; Történelmi emlékezet narratívái a valamikori betelepülésről, nagyszaladásokról, kivándorlásokról; Belső, regionális és nemzetközi mobilitás és migráció a 20. század második felében és a 21. században, ennek motivációi és hatása az életmódra, szokásokra a család- és háztartásszerkezet viszonyaira, identitásra, reprezentációra...”
Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) >

Népszámlálás 2022: Kérdések és válaszok

2022 októberében tartották Szerbiában a népszámlálást. A tíz évente megszervezendő adatfelvétel fontos információkkal szolgál a társadalmunk állapotáról. Előadásunkban a népszámlálás módszertanáról, jelentőségéről és az eredményeinek felhasználásáról, illetve a polgárokban felmerülő aggályokról, bizalmatlanságról lesz szó. A vajdasági magyarság szempontjából döntő kérdés, hogy hányan vagyunk még? [...] Szó lesz arról, hogy milyen kisebbségi jogok kötődnek a népszámlálás nemzetiségi adataihoz. Az tudományos előadásra 2022. november 29. 18.00-19.00 óra között, a zentai Alkotóházban kerül sor (Posta utca 18.) az Identitás Kisebbségkutató Műhely és a Thurzó Lajos Közművelődési Központ szervezésében...”
Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) >

Workshop: Kelet-ukrajnai menekültek Kárpátalján (a Beregszászi járásban)

Az orosz–ukrán háború kezdetétől jelentős számú menekült érkezett Kárpátaljára. Számukra a magyar állam, illetve a jótékonyági szervezetek támogatásával a helyi önkormányzatok, civil szervezetek biztosítottak szállást, ellátást, szociális juttatásokat. A Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont munkatársai 2022 nyarán adatokat gyűjtöttek a Beregszászi járásban megfigyelhető menekültáradat fluktuációjára, nem-, kor- és családösszetételére vonatkozóan, illetve 200 kérdőív kitöltésére került sor. [...] A workshop 2022. november 30. 10.00-16.00 óra között, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán, Beregszászon (Kossuth tér 6.) kerül megszervezésre...”
Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) >

A PAB eszéki kirendeltségének ünnepélyes ülése

A Pécsi Akadémiai Bizottsághoz tartozó kutatók és egyetemi oktatók köszöntésére és fogadására kerül sor a PAB képviselői jelenlétében, illetve az MTA külső tagságának bővítése az eszéki kollégák csatlakozásával. A köszöntök után alkalmi előadások keretén belül a PAB működésének, illetve az eszéki MTA külső tagság működésének és eddigi eredményeinek bemutatására is sor kerül. [...] Az esemény 2022. november 30. 17.00-19.30 óra között az Eszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán kerül megrendezésre...”
Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) >

Többszörösére nő a határon túli oktatási-nevelési támogatás

Többszörösére emeli a magyar kormány a határon túli oktatási-nevelési támogatást – jelentette be Semjén Zsolt miniszterelnök – helyettes a Magyar Állandó Értekezlet-pénteki budapesti ülése utáni sajtótájékoztatón. Jelenleg 22 ezer 400 forint a támogatás összege, gyermekenként és tanévenként. A megemelt juttatást a kárpátaljai magyarok már mostantól, a többi nemzetrészt a következő tanévtől kaphatja meg. [...] Jelenleg összesen 225 ezren részesülnek a támogatásban...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

A málenkij robot áldozataira emlékeztek Kárpátalján

1944. november 18-a máig fájó sebe a kárpátaljai magyarságnak, hiszen több tízezer kárpátaljai magyar és német nemzetiségű ártatlan férfit hurcolt el a szovjet rezsim úgynevezett „háromnapos munkára”, málenkij robotra, a II. világháborút követő újjáépítésre. A három naptól hónapok, majd évek lettek, és tízezrek veszték oda. [...] Eme borzalmakat nem feledve a kárpátaljai magyarok minden év novemberében megemlékeznek az elhurcolt áldozatokról. A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola karöltve a Beregszászi Városi Önkormányzattal, valamint a helyi történelmi egyházakkal idén is együtt emlékezett november 18-án. [...] Csendes főhajtással emlékeztek a málenkij robot áldozataira a Szolyvai Emlékparkban, ahol Dupka György történész, Gulag-kutató az MTA köztestületének külső tagja beszélt a történekről. [...] A beregszászi járási Jánosiban is megemlékeztek a málenkij robot áldozatairól a sztálini lágerekbe elhurcoltak emlékművénél. [...] Istentisztelettel és főhajtással emlékeztek meg a sztálini lágerekbe elhurcolt magyar és zsidó nemzetiségű férfiakról Badalón. [...] Csendes koszorúzás Munkácson a sztálini terror áldozatainak emlékművénél. [...] A sztálinizmus áldozataira emlékeztek Beregardóban. [...] Csendes koszorúzás Munkácson a sztálini terror áldozatainak emlékművénél. [...] A malenkij robot áldozataira emlékeztek Szürtén...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#) [teljes cikk 6 >](#) [teljes cikk 7 >](#)

Emlékezés Beregszászban Lónyay Menyhért születésének 200. évfordulója tiszteletére

Gróf Lónyay Menyhért (1822–1884) születésének 200. évfordulója alkalmából szervezett emlékülést november 17-én a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem és Társadalomtudományi Tanszéke a Kárpátaljai Területi Állami Levéltár közreműködésével. A konferenciának a Rákóczi-főiskola Apáczai Csere János Könyvtára adott otthont, ahol a megjelenteket Csatáry György, a Történelem és Társadalomtudományi Tanszék vezetője köszöntötte. [...] Lónyay Menyhért fordulatokban gazdag politikai pályafutása Beregszászból indult. A magyar arisztokrata politikus, publicista az Andrássy-kormány magyar pénzügyminisztere, ezt követően az Osztrák–Magyar Monarchia közös pénzügyminisztere, majd a Magyar Királyság miniszterelnöke 1871–1872 között, s emellett betöltötte a Magyar Tudományos Akadémia elnöki posztját is 1871-től 1884-ben bekövetkezett haláláig. ...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Óvoda Terebesfejrpatakon, Bolyai-líceum Aknaszlatinán

A Tatár-hágótól nem messze fekvő Terebesfejrpatakon 2020-ban indították be a magyar óvodát. A községben már kevesen beszélik a magyar nyelvet, de a szülők kérésére a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) a magyar kormány Kárpát-medencei óvodafejlesztési programjának keretében megnyitotta az intézményt, ahová jelenleg 33 gyermek jár. Dancs Mihaella, a P. Frangepán Katalin Gimnázium Terebesfejrpataki Óvodájának vezetője arról számolt be, hogy egyre többen jelentkeznek az intézménybe: „A településen nagyon sokan rendelkeznek magyar gyökerekkel például a nagyszüleik révén... [...] A legközelebbi magyar tanintézmény a 30 kilométerre található Aknaszlatinán a Bolyai János-középiskola, amely központi bázisiskolává nőtte ki magát a Felső-Tisza-vidéken. [...] Ángyus Viktória, az Aknaszlatinai Bolyai János Líceum igazgatónöje elmondta, hogy jelenleg 168 diák folytatja tanulmányait az intézményben...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutatók a királyhelmei Magyar Házban

Az Alapítvány a Közjóért támogatásának köszönhetően két hiánypótló könyv jelent meg a közelmúltban, a Bodrogekői írók, költők arcképcsarnoka és a Szülőföld, mindig újra megtalállak címmel. A kötetek bemutatóját múlt csütörtökön tartották a királyhelmei Magyar Házban. [...] Az első a régmúlt és a jelenkor 21 alkotóját mutatja be. A másik kötet, amelynek címe Szülőföld, mindig újra megtalállak, az első kötet szerzőit meghaladóan további 9 alkotó antológiája. A Bodrogekői Magyar Közösség Házát működtető és a könyveket kiadó Lórántffy Zsuzsanna a Bodrogekői Fejlesztésért Társulás elnökeként Pásztor István elmondta, hogyan is született a kötetek ötlete. [...] Sajnos keveset tud az utókor például Tolvaj Bertalan irodalomkritikai és társadalmi, kulturális publicisztikáiról, a magyar olvasóközönség számára a cseh és a szlovák irodalmat népszerűsítő törekvéseiről, vagy arról, hogy a tankönyvírás mellett szívélye volt a fordításirodalom kutatása is...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

A Polgár Judit Módszer legújabb elemével ismerkedtek felvidéki pedagógusok

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (SZMPSZ) a komáromi Eötvös Utcai Alapiskolában tartotta meg szombaton az óvodapedagógusok és az alapfokú oktatási intézmények 1-4. évfolyamában oktató pedagógusok részére szóló SakkTesi pedagógus-továbbképzését. A továbbképzés legfőbb célja, hogy a pedagógusok megismerjék a Polgár Judit Módszer fejlesztői által kidolgozott innovatív oktatási-, mozgásfejlesztési és tehetségfejlesztő SakkTesi Program kínálat lehetőségeit, a sakkozás, a sakkstratégia és sakktaktika alapjait...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Publicisztika: Tényleg a demokrácia ellen fordultak a szlovákiai magyarok?

Nagy mebotránkozást váltott ki a minap a szlovákiai magyar közbeszédben az AKO közvélemény-kutató ügynökég mérési eredménye, mely szerint a hazai magyarság túlnyomó többsége egyetértene azzal, hogy az országot egy autoriter, a demokratikus rendszer kereteit feszegető személy vezesse. A mérés szerint a magyarok 72 százaléka, a szlovákoknak viszont „csak” 56 százaléka hajlana egy ilyen megoldásra. [...] Második körben aztán érkezett az ellenreakció azoktól, akik a mérésre gyakorlatilag legyintettek, mondván, mesterkéltnél, célirányosan létrehozott, nem releváns. A kérdés pontosan így szólt: „Az ön nézete szerint szüksége lesz vagy nem lesz szüksége Szlovákiának egy erős és határozott, autoriter vezetőre, akár annak árán is, hogy az a demokratikus alapelvek határán mozogna?” Szinte biztos, hogy a kérdés indokolatlanul bonyolult volt az állampolgárok szempontjából. [...] Az első ok egészen nyilvánvalóan a ragadós magyarországi példa, ahol az Orbán-kormány hosszú évek óta kommunikálja a hatékony, vezérelvű megoldások kívánatosságát a demokratikus intézményrendszer formális védelmével szemben...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Díjeső a Szlovákia Magyar Írók Társasága őszi írófesztiválján

A XVII. Őszi Írófesztivál keretén belül ünnepélyesen átadták a Társaság irodalmi díjait. A helyszín ezúttal Füleken volt, a kultúrházban, ahol a művészeti iskola diákjai gondoskodtak a kultúrműsorról. Visnyai Attila alpolgármester megnyitó beszéde után elsőként Hodossy Gyula József Attila-díjas költő vehette át a Forbáth-Imre díjat a Minden addig című verseskötetért. A nemzetiségi díjat először 1963-ban kapta meg szlovákiai magyar író, mégpedig Forbáth Imre. [...] Elsőként Hodossy Gyula József Attila-díjas költő vehette át a Forbáth-Imre díjat a Minden addig című verseskötetért. [...] 2022-ben a nagyfödemesi Száraz Pál vehette át a Talamon Alfonz- díjat, hogy az arra legérdemesebbnek tartott szlovákiai magyar prózaíró visszaigazolást Holdfényben című kötetért. [...] A harmadik díj a százöt évé született Turczel Lajos irodalom- és művelődéstörténész nevét viseli, melyet Lampl Zsuzsanna szociológus, az MTA köztestületének külső tagja kapta kiemelkedő tudományos és kutatói munkásságáért. [...] A Szlovákiai Magyar Írók Társasága Arany Opus Díj címmel évente hirdet szépirodalmi pályázatot a szlovákiai magyar szerzők számára. A líra kategória idei nyertese Z. Németh István, a prózáé pedig Fiala Ilona...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Vučić és Kurti Brüsszelben próbálja oldani a feszültségeket

Brüsszelbe utazik Aleksandar Vučić államfő és Albin Kurti koszovói miniszterelnök Josep Borell, az uniós diplomácia vezetőjének meghívására. [...] Amennyiben Belgrád és Pristina nem tud megállapodni a rendszámtáblák cseréjét illetően, Albin Kurti kormánya november 21-től elkezd büntetni a KM táblával rendelkező koszovói szerbeket. [...] Belgrádi sajtó szerint nincs megállapodás – a pristinai sajtó szerint van megállapodás...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Távozik tisztségéről a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia elnöke

Vladimir Kostić, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia (SANU) elnöke bejelentette, hogy itt az ideje háttérbe vonulnia, s hogy mai beszéde volt az utolsó az intézmény elnökeként. [...] Eljött valaki másnak az ideje”, mondta Kostić a SANU ünnepségen...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Videó: 70 éves az újvidéki óvóképzés

Az újvidéki óvóképzés 70. évfordulója kapcsán tartottak emlékünnepeket az Újvidéki Óvóképző Szakfőiskolán. Az intézménynek több mint 600 hallgatója van. [...] Utasi Anikó, az Újvidéki Óvóképző Szakfőiskola tanár, az MTA köztestületének külső tagja: Természetesen fontos kiemelni, hogy ez alatt a 70 év alatt diákjaink anyanyelvükön is tanulhattak nálunk. Jelen pillanatban magyarul a tantárgyak egy csoportját hallgathatják diákjaink, ami természetesen nagy előnyt jelent nekik az elhelyezkedésnél, két nyelven dolgozhatnak a gyerekekkel az óvodában...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Jeszenszky Géza 2014-es tanulmánya a Szabad Magyar Szó számára frissítve

Jeszenszky Géza történész, az első demokratikusan választott magyar kormány külügyminisztere a magyar kisebbségi kérdés egyik legjobb ismerője — és valószínűleg legjobb értője. Jeszenszky Géza alábbi tanulmánya, amelyet a Szabad Magyar Szó felkérésére frissített, eredetileg a Széchenyi Stratégiakutató Társaság kezdeményezésére, a Hódi Sándor 70. születésnapját köszöntő kiadvány számára készült 2014-ben. Jeszenszky külpolitikai visszaemlékezései, a vajdasági magyar autonómia-törekvésekkel és pártosodással kapcsolatos megállapításai ma is fontos üzeneteket hordoznak. [...] A legutóbbi szerbiai választásokon a magyar kisebbségpolitika Vajdaságban megbukott. A vajdasági magyarok többsége nem támogatja a nevében folytatott politikát, nem kér a magyar pártokból...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

„Mit tudsz Torontál vármegyéről?” című vetélkedő huszonkettedszer

Az idei általános iskolások számára szervezett történelmi vetélkedőre nyolc csapat nevezett be. A verseny célja: megismertetni a gyerekekkel nemzetünk múltját, különösen a vármegyék megalakulása utáni időszakot. Az idei történelmi vetélkedő anyagának egy részét a Borovszky Samu-féle monográfiából, Torontál vármegye fejezetéből vett eredeti részletek képezték. A másik anyagrészt Szilágyi Mária, az MTA köztestületének külső tagja és Anica Draganić egyetemi tanárok írták a bánáti kisvasútról...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Hetvenéves a Zentai Művésztelep

Szombat este nyitották meg és egy hónapon keresztül lesz megtekinthető a Zentai Városi Múzeum Zenta város Monográfiája Festészetben és Grafikán keresztül címet viselő kiállítása, ami egyben főhajtás a fennállásának hetvenedik esztendejét ünneplő Zentai Művésztelep előtt. A vajdasági magyar képzőművészet napja alkalmából megrendezett kiállításról Szarka Mándity Krisztina művészettörténész, a Zentai Városi Múzeum muzeológusa, a kiállítás kurátora nyilatkozott napilapunknak: A nap egyúttal Ács József születésnapja is, aki kulcsfigura számunkra ebben a történetben, hiszen őt tartjuk a zentai művésztelep alapítójának, sőt, igazából az összes többi, sorban következő művésztelep létrejötténél is bábáskodott – hangsúlyozta ki a művészettörténész. [...] A kiállítást Ninkov Kovačev Olga szabadkai művészettörténész, múzeumi tanácsos, az MTA köztestületének külső tagja nyitotta meg...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Hetedik alkalommal szervezték meg a VIFÓ fiatal vajdasági művészeket bemutató rendezvényét

Zentai Alkotóház kiállítótermében november 18-án, pénteken este nyitották meg a Vajdasági Ifjúsági Fórum (VIFÓ) által szervezett, már elnevezésében is sokatmondó Kiállni Sosem ART nevű rendezvényt...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Erdélyi magyar az Európai Rákszervezet elnöke

Négy évre Dégi L. Csaba kolozsvári egyetemi oktatót, az MTA köztestületének külső tagját választották az Európai Rákszervezet (ECO) teljes körű elnökévé. A Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) Szociológia és Szociálismunkás-képző Kar docense eddig a szervezet tanácsának igazgatói tisztségét töltötte be. Megválasztását követően úgy nyilatkozott: elnökként az onkológiai gondozás sokszínűségéért és a daganatos megbetegedésekkel foglalkozó kutatásokért száll síkra, hiszen az erre vonatkozó szaktanulmányok szerint Kelet-Európában alig költöttek valamit erre a célra az elmúlt két évtizedben. [...] Romániának eddig is volt úgynevezett rákprogramja, amelyet valamikor az 1980-as évek elején dolgoztak ki. De az csak a betegség orvosi részével foglalkozott. [...] Dégi L. Csaba igazolta azt a híresztelést, miszerint Európában a Covid-járvány miatt egymillió daganatos beteg diagnosztizálása maradt el, ami katasztrófális következményekkel járhat...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Magyar Tudomány Napja Erdélyben: Átadták a gróf Mikó Imre emléklapokat

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület 21. alkalommal szervezte meg Kolozsváron a Magyar Tudomány Napja Erdélyben című rendezvényét Tudomány: út a világ megismeréséhez címmel. A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben péntek délelőtt megtartott nyitóünnepségen a felszólalók a tudományos eredményeik megismertetésének, az együtt gondolkodásnak és dolgozásnak fontosságát emelték ki. Bitay Enikő EME-elnök az egymásra figyelés jelentőségét hangsúlyozta. Hudecz Ferenc budapesti akadémikus, az MTA alelnöke Együttműködés és verseny. Közös jövőnk – közös felelősségünk címmel tartott plenáris előadást, amelyben korunk kihívásait ismertette megjegyezve: a megoldások együttműködést és multidiszciplinaritást igényelnek. Az előadást követően heten vehették át a gróf Mikó Imre emléklapot: Hudecz Ferenc kémikus, Zsoldos Attila történész (Budapest), Hoffmann István nyelvész (Debrecen), Pálfi József lelkész, a Partiumi Keresztény Egyetem rektora (Nagyvárad), Gálfi Emőke

történész, Flóra Ágnes levéltáros (Kolozsvár) és Gergely Attila Levente mérnök (Marosvásárhely). [...] Idén összesen 241 szerző 151 előadása kerül terítékre, ezenkívül 15 könyvbemutató és 5 különböző díjátadás lesz – foglalta össze a rendezvénysorozatot számokban Bitay Enikő, kiemelve: egyes rendezvényekről felvétel is készül, s ezeket igyekeznek az EME YouTube-csatornáján közzétenni...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

A magyar tudomány napját ünnepelték a nagyváradi PKE-n

Az MTA ünneppsorozatának keretében pénteken tartották meg Nagyváradon az A Magyar Tudomány Napja Partiumban 2022 elnevezésű konferenciát, melynek szűkebb témája: intézményépítés és nemzeti összetartozás a Kárpát-medencei magyar tudományban. Szilágyi Ferenc, az MTA köztestületének külső tagja köszöntötte először a jelenlévőket, majd felkérte a Partiumi Keresztény Egyetem rektorát, Pálfi Józsefet, az MTA köztestületének külső tagját hogy hivatalosan is nyissa meg a találkozót. [...] Mielőtt a találkozó véget ért volna, Fleisz János, szintén az MTA köztestületének külső tagja szolt néhány szót Nagyvárad gazdasága 1900–1950 címmel megjelent kötetéről. A könyv átfogó gazdaságtörténeti szintézis, igazi hiánypótló mű, amely bemutatja Nagyvárad gazdasági fejlődésének szakaszait és sajátosságait a 20. század első felében...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Politikum: Eltörölték az államfőre magyarellenes gyűlöletbeszédért kirótt bírságot

A legfelsőbb bíróság csütörtökön hozott jogerős végzésében helyt adott az államfő fellebbezésének, megsemmisítette a testület kihágási határozatát, és eltörölte a kiszabott bírságot. [...] A diszkriminációellenes tanács szerint Klaus Iohannis megsértette magyar polgártársai emberi méltóságát, amikor 2020-ban magyar nyelvű köszöntéssel gúnyolódva Erdély kiárusításával vádolta meg szociáldemokrata politikai ellenfeleit...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: Főleg azok a kiadók sínylik meg a drágulást, amelyek a nagyon olcsó termékekre alapozták bevételeiket

Rövid idő alatt sokszorosára nőtt a papír ára és jelentősen nőttek a rezsiköltségek is, ez pedig megnehezíti az erdélyi könyvkiadók dolgát. Vannak, akik a túlélés érdekében jelentős átalakulások elé néznek. Kiadók vezetőivel nemcsak a könyvkiadásról, de a nyomtatott lapok megszűnéséről is beszélgettünk, akik szerint a legnagyobb veszélyt számukra a vásárlóerő csökkenése jelenti...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Erdély máig fennmaradt legrégebb tető-, illetve födémszerkezete került elő Magyarvistan

Erdély máig fennmaradt legrégebb tető-, illetve födémszerkezete került elő a Kolozsvártól 14 kilométerre található Magyarvistan, tájékoztat a budapesti Teleki László Alapítvány közleménye. A település református templomában talált mestergerenda 700 éves. [...] A Teleki László Alapítvány támogatásával elvégzett vizsgálatból kiderült, hogy a szerkezet egyik pontosan keltezhető fáját 1329-1330 telén vágták ki, így a szerkezet megépítésre már 1330-ban sor kerülhetett, tehát a falképek ennél nem lehetnek korábbiak...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Alkotók a kánon hasznáról, haszontalanságáról

Melyik műnemnek – ezen belül pedig műfajnak – van a legnagyobb presztízse a mai magyar irodalomban, hogyan határozhatja meg egy író, költő alkotói „eszmélését” a kánon, van-e egyáltalán létjogosultsága a művek külső normák szerinti elfogadásának vagy elutasításának? – ezek körül a kérdések körül forgott a 28. marosvásárhelyi könyvvásár péntek délutáni beszélgetése. A Nemzeti Színház Kistermében Szegő János Darvasi László, Fekete Vince, Garaczi László, Márton Evelin, Márton László és Szántó T. Gábor szerzőtársakat faggatta a könnyed hangulatú együttlét háromnegyed órájában. [...] Márton László a műfaji rangsorolás kapcsán elmesélte, hogy több olyan pályatárrsal találkozott, aki novelláskötet tervével kopogtatott a kiadójánál, ahol azt a választ kapta: „nem, te regényt fogsz írni”. Darvasi László hozzáfűzte: őt novellairóként „elég jól kezelik”, de a rövidpróza valóban rangján aluli műfajként van számon tartva...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Több ezren vettek részt az idei Ars Hungarica kulturális fesztiválon Nagyszebenben

A november 11. és 20. között lezajlott nagyszebeni Ars Hungarica fesztivál negyven kulturális programján több mint 3000 résztvevő volt jelen, idén is külön műsoroknak adott otthont Vízakna és Oltszakadát – derül ki a rendezvény szervezőinek hétfői kiértékelő közleményéből. A főként a magyar közösség számára megrendezett összművészeti eseménysorozaton idén több mint 150 meghívott magyarországi és erdélyi vendég, művész és fellépő biztosította a sokszínűséget. [...] Demeter Lászlóval, Benkő Leventével és Szonda Szabolccsal könyvbemutatók alkalmával találkozhattunk...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Fodor Imre, az elárult polgármester családi krónikáját mutatták be Marosvásárhelyen

A járványhelyzet miatt két és fél éves késéssel, a hétvégén került az olvasó elé Fodor Imrének a Mentor Könyvek gondozásában kiadott, Tanulságaink kézikönyve című könyve. A kiadvány Marosvásárhely polgármestere, a kisebbségi jogok egyik élharcosának számító Fodor Imre sajtó alá rendezett kéziratait tartalmazza, kiegészülve egy tudományos értékű bevezető tanulmánnyal és számos

hasznos információt tartalmazó lábjegyzettel. [...] Barátja és tisztelője, Tófalvi Zoltán közíró kiegészítette és nyomda alá rendezte a kötetet. Az ikrek mindössze tizenkilenc évesek voltak, amikor az 1956-os forradalom megtorlása után apjukat 25 év kényszermunkára ítélték, őket pedig kicsapták az egyetemről...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés és helyzetkép: A gyimesbükki Deáky András

Ha valaki ellátogat a gyimesi ezeréves határhoz, biztosan találkozik Deáky András nevével, aki nem csak évtizedekig volt iskolaigazgató a gyimesbükki általános iskolában, de 35 év szünet után ő indította újra a magyar oktatást is a községben. [...] A Marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskolára kerültem be, azt elvégeztem, és onnan kértem már a kinevezésemet ide a Gyimesekbe, mert nem is tudtam volna máshol elképzelni az életemet. [...] Akkoriban nem nézték jó szemmel azt, hogy én az órarenden kívül már akkor megszerveztem a magyar nyelvnek az oktatását. Végigjártam a szülőket, és megkérdeztem, hogy akarják-e, hogy a gyerekeik magyarul tanuljanak. [...] Persze ezt nem nézték jó szemmel a hatóságok, [...] bizony sokszor nekem támadtak, hogy erőszakos módon indítottam újra a magyar nyelvű oktatást. Én hallgattam jó nagyokat, és gondoltam, beszéljetek, én meg aztán végzem a dolgomat. Az igazság az, hogy nem voltam egyedül. Nagyon sokan felsorakoztak a hátam mögött, a szülők, a falu népe, és Hargita megyei tanárok, tanítók, tanfelügyelő is...” Forrás: Liget.ro: [teljes cikk >](#)

Átadták az Europa Nostra-díjat

Kolozsváron szombaton átadták a Vallásszabadság Háza felújításáért megítélt Europa Nostra-díjat, az Európai Unió műemlékvédelmi elismerését. A XV. században épült egykori unitárius püspöki rezidenciát 2009 és 2019 között Magyarország és Románia kormányának támogatásával újítták fel. A díjat Kovács István unitárius püspök vehette át szeptemberben Prágában, a kolozsvári ünnepségen immár a helyi közösség is megünnepelhette a kitüntetést...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Ösztöndíjprogram indul a diaszpóra fiataljainak

Speciális ösztöndíjprogram indul, támogatandó a diaszpóra fiataljainak magyarországi felsőoktatási tanulmányait – jelentette be Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a Magyar Diaszpóra Tanács XI. ülésén csütörtökön Budapesten...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

Magyar-holland tudományos konferencia Utrechtben

Idén van kerekén 300 esztendeje, hogy az első magyar református istentiszteletet megtartották Hollandiában. Ebből az alkalomból 2022. november 19-én neves peregrináció-kutató szakemberek részvételével tudományos konferenciára kerül sor az utrechti Pieterskerkben. Az esemény megszervezése érdekében számos magyarországi és hollandiai szervezet fogott össze, mint például a Hágai és a Zwollei Magyar Református Gyülekezet, Hágai Magyar Énekkar, Hollandiai Juhász István Alapítvány a Hollandiai Magyar Szövetség, Hollandiai Mikes Kelemen Kör...” Forrás: www.Hongaarsefederatie.nl: [teljes cikk >](#)

Előadás a 800 éves Aranybulláról Clevelandben

2022. november 12.-én került sor a Cleveland belvárosában található Magyar Múzeumban egy tudományos ismeretterjesztő előadásra az idén 800 éve kiadott aranybullával kapcsolatban. A szervezőbizottság vezetője, Papp Klára köszöntötte a megjelenteket, majd bemutatta az előadót, a jogász vegzettségű Mészáros Andreát. [...] Az előadás során az első fontosabb szempont az volt, hogy nem modern amerikai alkotmányos nézőpontot kell használni, hanem középkori társadalom és jogtörténet a meghatározó...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

1956-ra emlékeztek Montreálban és Atlantában

Montreáli magyar közösség október 23-án emlékezett az 1956-os Forradalom és Szabadságharc 66. évfordulójára. [...] „Emlékeztetőül szolgáljon a szobor mindazoknak, akik elhaladnak mellette – fiataloknak és időseknek egyaránt –, hogy a szabadság nem ingyenes” – fogalmazott Lauer Rice Andrea. 2022. október 23-án Atlantában az Amerikai Magyar Koalíció az 1956-os magyar forradalom szabadságharcosai előtt tisztelgő emlékművet avatott fel. A Midtown Atlanta Millenium Gate Parkban elhelyezett Magyar Szabadságharcos egy női alakot ábrázol, leleplezésénél körülbelül 250 vendég jelent meg, köztük 15 egykori szabadságharcos és családtagjaik. A kilencméteres, 15 tonnás gránitszobor megálmodója Lauer Rice Andrea volt, az eszmei tartalom kivitelezése pedig Stan Mullins georgiai szobrászművész két éves munkáját dicséri...” Forrás: MagyarKronika.com: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)